OCENJEVALNI LIST

za preizkus psa in obrazložitev meril za ocenjevanje psa od starosti 18 do 48 mesecev – izšolan pes za splošno uporabo

Namen uporabe: **SPLOŠNA UPORABA – IZŠOLAN PES (patruljni pes)**

IME PSA:	SPOL:	PASMA:
POLEŽEN:	ŠT. MIKROČIPA:	
ŠT. RODOVNIKA:		
PONUDNIK:		
POOBLAŠČENEC:		
NASLOV PONUDNIKA:		
TELEFON PONUDNIKA:		

Ocenjevanje psa **DATUM PREIZKUSA:_____**

VAJE	**Število markerjev:_____ Lokacija in čas postavitve markerja:**	**Opravil**	**Ni opravil**
PREISKAVA OBJEKTA			
PREISKAVA TERENA			
HLADNA SLED (POŠKODBA TAL)			
OBRAMBA – DELO Z NAGOBČNIKOM IN BREZ NAGOBČNIKA			

POSLUŠNOST	**Opravil**	**Ni opravil**
PROSTA VODLJIVOST		
VAJA NAPREJ		
VAJE V GIBANJU (SEDI, PROSTOR, STOJ)		
ODLAGANJE Z MOTENJEM		

PREIZKUS (obkroži):	**JE OPRAVIL**	**NI OPRAVIL**

- ***Preizkus je opravljen, če pes uspešno opravi vse naloge.***

Delovna skupina preizkusa:

	IME IN PRIIMEK	**PODPIS**
Vodja		
Član		
Član		
Član		

Namen je preizkušanje psa za splošno uporabo (patruljnega psa), in sicer operativne zmogljivosti glede na njegovo specialnost. Pes se preizkuša v nadaljevanju navedenih vajah.

VAJE

- Preiskava objekta (200–500 m^2)
- Preiskava terena (800–10000 m^2)
- Hladna sled (500–1500 m)
- Obramba – delo z nagobčnikom in brez nagobčnika

POSLUŠNOST

- Prosta vodljivost (brez povodca)
- Vaje v gibanju (*sedi*, *prostor*, *stoj*)
- Vaja *naprej*
- Odlaganje z motenjem

Splošna pravila preizkusa:

- Operativni stiki (hoja, vzpenjanje psa med iskanjem so dovoljeni).
- Če pes lažno nakaže markerja in vodnik (ponudnik) najdbo javi, pes preverjanja ni opravil.
- Čas preiskave je določen pred začetkom preizkusa, odvisen je od velikosti prostora ali območja preiskave.
- Kraj preizkusa je izbran na podlagi predvidene operativne uporabe psa.
- Vodnik (ponudnik) pred preizkusom ni obveščen o številu skritih markerjev.
- Vračanje v pregledan prostor ni dovoljeno.
- Gibanje psa za vodnikom ni dovoljeno.
- Povelje za sledenje je dovoljeno samo na začetku in po vsakem predmetu.
- Glasovno ali kakršno koli drugo vplivanje na psa med delom ni dovoljeno.
- Za ocenjevanje primernosti se lahko smiselno uporabijo tudi preostale priloge pravilnika.

Takojšnja prekinitev preizkusa – pomeni, da pes preizkusa ni opravil. Odredi se, če:

- se pes vede nenadzorovano, podrejeno ali napadalno;
- vodnik (ponudnik) psa med vajo ne more nadzirati;
- vodnik (ponudnik) fizično in pretirano verbalno kaznuje psa;
- pes med delom moteče po nepotrebnem laja – izsiljuje;
- se uporabi električna bodeča ovratnica.

Merila za uspešno opravljen preizkus:

- Pes najde čisto vse skrite markerje.
- Pes ni lažno nakazal markerja in vodnik (ponudnik) najdbe ni potrdil.
- Pes markerja pred prihodom vodnika ni zapustil. Ob pobegu markerja se je pes odzval in ga aktivno oviral.
- Povelje za sledenje je bilo izdano skladno splošnim pravilom preizkusa.
- Vodnik (ponudnik) ni poskušal vplivati na psa med delom z glasom ali kako drugače.
- Pes ni zapusti sledi več kot za dolžino povodca.
- Ponovno nastavljanje na sled ni bilo izvedeno.
- Najdeni vsi predmeti na sledi.

Opis vaj na preizkusu:

- **PREISKAVA OBJEKTA:** Pregled se opravlja v enem ali več objektih (približno 200–800 m^2). Za pregled je predvidenih 20 minut. Iščejo se do tri skrite osebe − markerji. Prostori ne smejo biti prazni, v njih mora biti oprema (pohištvo) ali druge resničnim razmeram podobne stvari. Ko je marker skrit, pomočnik občasno prehodi objekt pred začetkom pregleda. Skrivališča naj bodo zaprta, da onemogočijo slušni in vizualni stik psa z markerjem. Do začetka pregleda mora miniti najmanj 15 minut. Med preiskovanjem objekta ima pes nameščen nagobčnik. Ko pes najde markerja, ga aktivno varuje do prihoda vodnika, ki pred tem najdbo psa potrdi z dvigom roke. Vodnik vsakega markerja varnostno pregleda, pes pa postopek varuje. Ob napadu se mora samostojno odzvati. Po pregledu markerja prevzame komisija. Vodnik in pes nadaljujeta preiskavo.

- **PREISKAVA TERENA:** Teren za izvedbo pregleda mora biti poraščen, gozdnat in prehojen, razmere morajo biti čim bolj podobne resničnim okoliščinam. Velikost površin za pregled se določi glede na teren (približno 800–10000 m^2). Iščejo se do tri osebe. Marker mora biti v skrivališču najmanj 15 minut pred pregledom. Markerji v skrivališčih ležijo ali sedijo. Lahko so skriti do dva metra visoko na drevesu. Oblečeni in zamaskirani so tako, da ne izstopajo iz ozadja in okolice, da jih pes ne more preprosto zagledati. Vodnik opravlja pregled gozda s psom, opremljenim z nagobčnikom. Pes nakaže markerja z lajanjem.

- **SLED:** Za opravljanje preizkusa sledenja potrebujemo primeren teren, kjer je mogoče preizkusiti delo psa na različnih podlagah. Sled mora biti sestavljena iz najmanj od pet do osem linij in od štiri do sedem sprememb smeri. Od tega mora biti ena linija polkrožna in ena sprememba smeri ostri kot. Na sledi morajo biti položeni od štirje do sedem predmetov, od katerih mora biti eden do en meter zunaj sledi. Prvi predmet je lahko položen po najmanj sto korakih in zadnji na koncu sledi. Začetek sledi (izhodišče) ni točno določen, vendar se začne v navideznem kvadrantu, označenem z dvema zastavicama v razmiku od petnajst metrov do največ za dolžino slednega povodca v globino terena. Sled mora potekati po vsaj dveh podlagah, vsebovati vsaj en prehod čez naravno ali umetno oviro (potok, cesto) in imeti eno zapeljevalno sled. Pes sledi na slednem povodcu ali prosto, predmete nakazuje. Starost sledi je 180 minut, zapeljevalna sled je položena 30 minut pred začetkom izdelave sledi. Čas za opravljanja preizkusa sledenja je 45 minut.

- **OBRAMBA:**

  - DELO Z NAGOBČNIKOM: Vaje se opravljajo na preglednem terenu, pes jih opravlja z nagobčnikom. Ko najde markerja, ga mora aktivno oblajati oz. čuvati, pri čemer ga nagobčnik ne sme ovirati. Ko vodnik pride do skrivališča, psa odpokliče oz. ga odpelje na razdaljo približno tri metre od markerja. Nato ga pozove, da zapusti skrivališče. Sledi zaporedno spremstvo do komisije. Med tem marker poskuša pobegniti, kar mora pes samoiniciativno preprečiti. Pes mora bežečo osebo (markerja) udariti z nagobčnikom oziroma jo ovirati in, če je le mogoče, zaustaviti (s skokom v hrbet, zaustavljanjem s sprednje strani, prijemanjem nog ipd.).

  - DELO BREZ NAGOBČNIKA: Vaje se lahko izvajajo na poligonu ali terenu. Preveri se grizenje v rokav, pri katerem je poudarek na polnem, trdnem in stabilnem ugrizu v fazi pobega in fazi obremenitve. Med obema fazama se preveri še spuščanje. Enako se preveri grizenje z uporabo obleke za grizenje po celem telesu in obleke iz kevlarja.

- **POSLUŠNOST:** Poslušnost se lahko preverja med posameznimi sklopi vaj iskanj ali po končani sledi in preiskavah. Psa se preveri v:
  1. vaji proste vodljivosti s spremembo hitrosti gibanja na razdalji najmanj 100 metrov, s prikazanimi spremembami smeri;
  2. vajah v gibanju (*sedi*, *prostor*, *stoj*);
  3. vaji *naprej*, ko vodnik z enkratnim poveljem in hkratnim gibom roke pošlje psa v prej določeno smer;
  4. odlaganju v položaju *sedi* ali *prostor*. Vodnik ni v vidnem polju psa, pes je med vajo izpostavljen motnjam.